

14.6.2019

Vastaus on vientiteollisuus – Teollisuusliiton teollisuus- ja elinkeinopoliittinen ohjelma**Sisällys**

Vastaus on vientiteollisuus.....	2
1. Vientiteollisuus on Suomen talouden perusta	3
2. Kansainvälinen kehitys vaikuttaa Suomen teollisuuteen	4
3. Kilpailukyky on teollisuus- ja elinkeinopoliittikan moottori	5
4. Hyvinvointimalli mahdollistaa kestäväen elinkeinotoiminnan	6
5. Muuttuva työelämä tarvitsee tekijöitä ja osajia	7
6. Työoloja parantamalla investoidaan tuottavuuteen	8
7. Osaaminen ja yhteistyö luovat kestäväen pohjan.....	9
8. Avaimina tutkimus, tuotekehitys ja innovaatiot	10
9. Suomi edelläkävijä energia- ja ilmastokysymyksissä	11
10. Luonnonvaroja hyödynnettävä kestävästi	12
11. Sujuva logistiikka tukee vientiteollisuutta	13

14.6.2019

Vastaus on vientiteollisuus

Kansainvälisen talouden yhdentymistä ja myönteistä kehitystä ei tule vaarantaa. Tämä on Suomen, suomalaisen teollisuuden, elinkeinoelämän ja työntekijöiden etujen mukaista. Suomen hyvinvointi lepää pitkälti vientiteollisuuden varassa. Vientiteollisuus menestyy parhaiten silloin, kun kauppa on vapaata, reilua ja oikeudenmukaista.

Vientiteollisuuden menestykseen perustuva talous on sosiaalisen kestävyuden ja hyvinvoinnin kivijalka. Talouden kasvun vahvistamisen rinnalla talouspolitiikalla on oikea-aikaisesti tasattava suhdannevaihteluja ja torjuttava työttömyyden kasvua. Kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen tehtävänä on vaikuttaa siihen, että ennaltaehkäiseviin toimiin ryhdytään, eikä sosiaaliturvan ja työehtojen heikentämistä käytetä keinona yritysten välisessä kilpailussa.

Maailman taloudellinen yhdentyminen ei saa tapahtua täysin ilman rajoituksia ja valvontaa, sillä sellaiset markkinat johtavat ylilyönteihin. Yksittäisten toimijoiden rajoittamattomalla, pikavoittoihin perustuvalla toiminnalla voi olla katastrofaalisia seurauksia globaalitaloudelle. Tämä nähtiin 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen lopulla. Rahoitusmarkkinoilla suuria riskejä ottaneet toimijat onnistuivat ajamaan koko maailman rahoitusjärjestelmän kriisiin.

Muuttunut toimintaympäristö on vaikuttanut monin tavoin yritysten toimintatapoihin. Kansallisilla rajoilla ei enää käytännössä ole merkitystä niille suurille tai keskisuurille yrityksille, jotka toimivat kansainvälisillä markkinoilla. Yritykset siirtävät toimintojaan sinne, missä toimintamahdollisuudet ja markkinat ovat niille suotuisimmat. Tähän vaikuttavat esimerkiksi markkinoiden läheisyys, saatavilla olevat raaka-aineet, osaava henkilöstö, verotus, toimiva infrastruktuuri, vakaa toimintaympäristö ja alhaiset kustannukset.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) työelämää koskevat sopimusveloitteet tulee sisällyttää Maailman kauppajärjestön (WTO) jäsenyysehtoihin. Euroopan unioni on sitoutunut ILO:n työelämän perusoikeuksiin, kuten esimerkiksi järjestäytymisoikeuteen, sopimusvapauteen sekä pakko- ja lapsityön kieltoon. YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavien periaatteiden on oltava perustana, kun EU tai sen jäsenvaltiot neuvottelevat tullietuus- ja kauppasopimuksista.

14.6.2019

1. Vientiteollisuus on Suomen talouden perusta

Teollisuusliiton harjoittaman teollisuus- ja elinkeinopolitiikan päätavoitteina on varmistaa työntekijöille oikeudenmukainen palkkaus ja työehdot sekä luoda yrityksille tasapuoliset kilpailuolosuhteet. Viennin ja teollisuuden menestys ovat elintärkeitä koko Suomen hyvinvoinnille ja työllisyydelle. Julkisen vallan ja työmarkkinaosapuolten on yhteistyössä johdettava kehitystä niin, että Suomessa tehtävän ansiotyön määrä kasvaa ja työtehtävien sisältö monipuolistuu.

Teollisuusliitto peräänkuuluttaa yritysten omistajilta ja työnantajajärjestöiltä yhteiskuntavastuuta. Tarvitaan uutta asennetta ja vastuunottoa suomalaisen yhteiskunnan pitkäjänteiseen kehittämiseen. Kestävää politiikkaa ei ole lyhytnäköinen voittojen maksimointi samaan aikaan, kun yhteiskunnalta vaaditaan lisää tukea yrityksille. Yrittäjäriskiä ei saa myöskään siirtää työntekijöille. On luotava parempi tasapaino yhteiskunnan ja yritysten tarpeiden välille yhteistyöllä. Teollisuusliitto haluaa rakentaa työelämää ja suomalaista hyvinvointimallia juuri näistä lähtökohdista.

Poliittisiin linjauksiin tarvitaan kattavampi yksimielisyys siitä, miten teollisuutta uudistetaan ja valmistavan teollisuuden toimintaedellytykset turvataan Suomessa. Hallitusohjelmiin on koottava keskeiset kehitystrendit ja niiden edellyttämät politiikkatoimet, jotka valmistellaan yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Suomessa toimivien yritysten tilanteet tulevat näkyviksi, kun kunkin toimialan liitot osallistuvat valmisteluun.

Valtion omistajapolitiikan tehtävänä on uudistaa elinkeinorakennetta pitkäjänteisesti. Valtion johdonmukainen omistajaohjaus on keskeinen väline, jotta työntekijöiden asiaa edistävät teollisuus- ja elinkeinopoliittiset tavoitteet toteutuvat. Omistajapolitiikan on oltava yhteiskunnallisesti ja liiketaloudellisesti kestävä, jotta työllisyys paranee ja vientialojen kasvu toteutuu. Valtio-omistuksella luodaan edellytyksiä elinkeinotoiminnan kilpailukyvyille ja investointihalukkuudelle.

Suomen elinkeinoelämän haasteena on kotimaisen pitkäjänteisen pääoman vähäisyys. Tämän vuoksi valtion pääomilla ja omistajuudella on suuri merkitys. Valtio-omistuksella tuetaan sitä, että yritysten pääkonttorit pysyvät Suomessa. Näin turvataan, vahvistetaan ja vakautetaan omistus kansallisesti tärkeillä aloilla ja yhtiöissä. Valtio-omistuksen lisäämisen on oltava mahdollista. Valtion ei pääsääntöisesti pidä luopua valtioyhtiöiden enemmistöomistuksesta, eikä myydä niitä osittain tai kokonaan yksityisille toimijoille.

14.6.2019

2. Kansainvälinen kehitys vaikuttaa Suomen teollisuuteen

Teollisuusliitto ei hyväksy työntekijöiden työehtojen heikentämistä eikä kansalaisten toimeentulon ja hyvinvoinnin romahduttamista. Teollisuustöiden ja palveluiden on säilyttävä Suomessa, joten tämä on mahdollistettava. Yritykset kun harjoittavat toimintojaan siellä, missä toimintamahdollisuudet ovat niille suotuisimmat. Suomesta tulee tehdä entistä houkuttelevampi toimintapaikka myös uusille yrityksille.

Yritysten Suomeen jäämiseen ja maan houkuttelevuuteen vaikuttavat etenkin koulutustaso, osaavan henkilöstön saatavuus, innovatiivinen ympäristö, kilpailukykyinen verotus, energian hinta ja logistiikkakulut sekä toimintaympäristön pitkän aikavälin ennustettavuus. Kilpailua ei kuitenkaan voida toteuttaa sellaisilla ehdoilla, jotka heikentävät palkkoja, työehtoja ja sosiaaliturvaa. Työn tekemisen ja teettämisen on oltava kestävää ja reilua. Sen on noudatettava lakeja ja sopimuksia. Sosiaaliturvan ja työehtojen heikentäminen ei saa olla keino yritysten välisessä kilpailussa.

Kansainvälisiin sääntöihin ja sopimuksiin perustuvaa monenkeskistä yhteistyötä harjoittavat esimerkiksi OECD ja Maailmanpankki. Järjestelmään kohdistuu suuria paineita, kun Yhdysvallat, Kiina ja muut talousmahdit painottavat kansallisia intressejään. Tulevaisuudessakin työntekijät, pääoma ja tavarat liikkuvat nopeasti ja pääosin vapaasti yli kansallisten rajojen. Kauppaa käydään niin Euroopan sisämarkkinoilla kuin laajemminkin. Huolestuttavaa on, että tavaroiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus on osin hankaloitumassa, mikäli rakennetaan tulleja ja muita kaupan esteitä.

Tulevaisuuden haasteena on talouskriisien ja taantumien ennaltaehkäiseminen, koska markkinoiden vapautta on vaikea tai lähes mahdoton säädellä kansallisin toimin. Pankkivalvontaa on kiristetty ja tulevien rahoituskriisien hoitoon on kehitetty välineitä. Lisätoimia vielä kuitenkin vaaditaan.

Kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen yksi keskeinen tehtävä on vaikuttaa siihen, että ryhdytään ennaltaehkäiseviin toimiin ja ettei sosiaaliturvan ja työehtojen heikentämistä käytetä keinona yritysten välisessä kilpailussa.

Euroopan unionin pitkäaikaiset ongelmat ja poliittisen ilmapiirin kehitys eivät tue EU-tason säätelyn ripeää etenemistä. Tältä osin EU:n rahoituskausi (2021–2027) tuo uusia ohjelmia ja hankkeita, joita on osattava hyödyntää valmistavan teollisuuden tarpeisiin ja tuotannon kehittämiseksi. Lisäksi EU:n aluepolitiikan tulee toimia jatkossa Suomessa alueittain tasapuolisemmin kuin aiemmin. Ohjelmärahoitusta pitää pystyä jatkossa kohdentamaan maantieteellisesti joustavammin kansallisella päätöksellä.

14.6.2019

3. Kilpailukyky on teollisuus- ja elinkeinopolitiikan moottori

Teollisuusliitto katsoo, että Suomen kilpailukyvyn parantaminen edellyttää perustutkimuksen, soveltavan tutkimuksen ja osaamisen rinnakkaisuutta. Tämä hyödyttää kaikkia. Parhaimmillaan ylirajainen ja monitieteinen vuorovaikutus tuottaa mullistavia keksintöjä ja viisaita ratkaisuja, joiden avulla voidaan tehdä aluevaltauksia. Juuri tällä tavoin voidaan markkinoille tarjota uusia, pitkälle jalostettuja ja korkeaa teknologiaa hyödyntäviä tuotteita.

Globaali kilpailu tilauksista ja markkinaosuuksista on koventunut. Ei ole itsestäänselvyys, että lääkekeksinnöt, vaihtoehtoiset polttoaineet ja huippuristeilijät tehdään Suomessa. Kilpailijamaissa on ymmärretty tutkimuksen, tuotekehityksen, innovaatiotoiminnan (TKI) merkitys maan kilpailukyvyille, ja teollisuuspolitiikka on terävöitynyt kautta maailman. Suomalaisten teollisuus- ja palvelutuotteiden menestystarinat kertovatkin parhaimmasta suomalaisesta osaamisesta, jossa korkea teknologia ja moderni muotoilu yhdistyvät ekologisuuteen ja sosiaaliseen kestävyyteen.

Teollisuuden ja elinkeinoelämän tarpeet eivät näin ollen rajoitu tekniseen tutkimukseen ja innovaatioihin. Yritysten hedelmällinen yhteistyö korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa on taattava jatkossakin. Tämä ei onnistu kuitenkaan niin, että julkinen sektori rahoittaa toimintaa ja yksityiset yritykset keräävät taloudellisen hyödyn. Tutkimusta ei voida tehdä vain yritysten ehdoilla.

Uutta tietoa tuotetaan perustutkimuksen avulla yliopistoissa ja korkeakouluissa, joten niille on turvattava toimintaresurssit Suomessa. Käytännöllisiin päämääriin tähtäävä soveltava tutkimus on riippuvainen perustutkimuksesta. Perustutkimuksen monialaisuudella, monitieteisyydellä ja uusilla avauksilla voidaan vaikuttaa teollisuudenkin tulevaisuusnäkyymiin. Muotoilun, terveyden, markkinoinnin, käyttäytymisen ja monen muun alan tutkimuksella on ratkaiseva merkitys siihen, mitkä suomalaiset tuotteet pärjäävät markkinoilla.

14.6.2019

4. Hyvinvointimalli mahdollistaa kestävä elinkeinotoiminnan

Teollisuusliitto haluaa vahvistaa suomalaisten hyvinvointia, mahdollisuuksia ja turvaa. Tämän mahdollistaa verovaroin ylläpidettävä hyvinvointimalli tarjoamalla toimivat julkiset palvelut. Ne ovat kestävä elinkeinopolitiikan harjoittamisen edellytyksiä. Hyvinvointimallin toimivuutta on koeteltu ja uhattu. Syynä ovat olleet talouskehityksen ongelmat ja veropolitiikka, jonka keskiössä on ollut kokonaisveroasteen alentaminen. Ratkaisun avaimet ovat siinä, miten Suomessa rakennetaan elinkeinotoimintaa, joka tuottaa maan taloudelle kestävä rahoituspohjan.

Suurimmat uhkat hyvinvointimallin rahoitukselle ovat matala työllisyysaste, pitkittynyt työttömyys sekä työsuhteiden ja työajan silppuaminen. Rakenteellinen työttömyys on yhteiskuntamme haastavin ongelma. Suomi tarvitsee nykyisiä ja uusia kansalaisia tekemään työtä ja maksamaan veronsa. Korkea työllisyysaste on ratkaisu pitkän aikavälin kestävyysvajeongelmiin ja kansanlaisten hyvinvointiin. Hyvä työllisyys tarkoittaa myös sitä, että työtä on riittävästi ja työntekijä tulee toimeen ansiotuloillaan.

Hyvinvointimallia haastavat osaltaan rakennemuutos ja siihen liittyvä vilkas maan sisäinen muuttoliike. Väki muuttaa etelän ja lännen kasvukeskuksiin. Maaseutu ja seutukunnat kärsivät muuttotappiosta. Hyvinvointimallia koetellaan etenkin rakennemuutosalueiden kunnissa, kun huoltosuhde heikkenee kuntalaisten ikääntymisen vuoksi. Alueelliset erot vaikuttavat työvoiman kysyntään. Kasvukeskuksissa työntekijöistä kilpaillaan, kun taas rakennemuutosalueilla kysyntä ja tarjonta eivät aina kohtaa.

Tällaisten hyvinvointimallin toimivuutta heikentävien haasteiden voittamiseen on pyrittävä demokraattisin keinoin, ja sen takana on oltava mahdollisimman laaja yhtenäisyys. Kestäviä tuloksia on haettava neuvottelun ja sopimisen keinoin. Teollisen tuotannon merkityksen tunnustaminen osana kansantaloutta ja globaalien megatrendien ymmärtäminen ovat Suomen kohtalonkysymyksiä.

Teollisuusliitto katsoo, että Suomessa tarvitaan toimivia työmarkkinoita, korkeatasoista koulutusta sekä osaamisen, tuotekehityksen ja innovaatioiden edistämistä. Talouden kasvun vahvistamisen rinnalla on talouspolitiikalla oikea-aikaisesti tasattava suhdannevaihteluja ja torjuttava työttömyyden kasvua.

14.6.2019

5. Muuttuva työelämä tarvitsee tekijöitä ja osaajia

Teollisuusliitto osallistuu aktiivisesti työelämän kehittämiseen, jossa riittää kysymyksiä ratkaistavaksi. Haasteet otetaan vakavasti. Suomen kaltainen pieni talous ei pysty tarjoamaan nykyisenlaista elintasoja väestölleen ilman menestyvää, kilpailukykyistä ja ympäristöystävällistä teollisuutta. Teollisuustyö ja sen rinnalla palvelutarjonta ovat myös entistä globaalimpia. Suomalaisten tekemiä työtehtäviä siirtyy toisaalle, ja Suomeen syntyy uudenlaisia töitä. Suomi tarvitsee lisäksi työntekijöitä muualta ja uusia kansalaisia tekemään töitä suomalaisten rinnalla.

Suomessa on 2000-luvulla tehty rajuja talouden ja tuotantorakenteiden muutoksia, ja teollisuudesta on hävinnyt noin 100 000 työpaikkaa. Edes suhteellisen hyvän talouden kasvu ei ole merkittävästi lisännyt teollisuuden työpaikkoja. Tämä ei johdu yksinomaan esimerkiksi automaation tai uuden teknologian lisääntymisestä. Kysymys on ennen kaikkea rakennemuutoksesta, jossa valmistavaa tuotantoa on siirretty muualle. Teollinen työnjako on laitettu maailmanlaajuisesti uusiksi.

Työt eivät häviä teollisuudesta tai palveluista, vaan muuntuneet työtehtävät vaativat tekijöiltään entistä enemmän osaamista. Kun työt organisoidaan uudelleen, hyödynnetään yhä enemmän uutta teknologiaa, keinoälyä ja automaatiota. Tämä edellyttää, että näihin investoivat työnantajat panostavat inhimilliseen pääomaan eli työllistävät ja kouluttavat työntekijöitä.

Työn murroksen tuottamat uudenlaiset työnkuvat ja työtehtävät edellyttävät monenlaisia taitoja. Siksi työntekijän tulee pitää osaamisensa ajan tasalla. Tämä kysyy työnantajilta resursseja ja tahtoa investoida uuteen teknologiaan ja työntekijöiden osaamiseen. Edelläkävijäyrityksissä hyödynnetään uutta teknologiaa, keinoälyä ja muita keksintöjä runsaasti ja lisäksi panostetaan työntekijöiden koulutukseen. Tämä näkyy huippuosaamisena, joka poikii lisää vientiä huipputuotteille.

Tieto- ja viestintäteknikkataidot sekä kieli- ja vuorovaikutustaidot ovat kansalaistaitoja, joita tarvitaan niin työelämässä kuin vapaallakin. Uusi teknologia on saatava tukemaan tuotantoa ja yhteiskunnan toimintoja. Mitä nopeammin, sitä laajemmin tehty työ tuottaa kasvua ja näkyy kansalaisten hyvinvointina.

14.6.2019

6. Työoloja parantamalla investoidaan tuottavuuteen

Teollisuusliitto edistää työelämän laadun parantamista panostamalla työympäristön ja työelämän kehittämiseen. Tämä näkyy työhyvinvointina ja työturvallisuutena. Valtaosassa Suomen työpaikoista suhtaudutaan työolojen sekä työn kehittämiseen myönteisesti. Hyvän johtamisen ja reilun ilmapiirin tulokset edistävät hyvinvointia ja sitä kautta työn tuottavuutta. Työelämän kehittämisen pitää kulkea käsi kädessä teknologian ja liiketoiminnan kehityksen kanssa.

Turvallinen työpaikka ottaa työolosuhteet ja työhyvinvointikysymykset vakavasti. Teollisessa työssä riskitekijöitä ovat melu, huonot työasennot ja puutteellinen ilmanvaihto. Riskejä, kiirettä, psykososiaalista kuormitusta ja stressiä voidaan hallita, kun työterveys- ja työturvallisuusasiat huomioidaan työpaikan kaikissa toiminnoissa. Hyvä työympäristö ja työsuojelu tukevat työntekijän terveyttä, toimintakykyä ja turvallisuutta. Esimiehen antama rakentava palaute pitää yllä työvirettä. Näistä muodostuu hyvä perusta tuottavuuden ja hyvinvoinnin kasvulle.

Nykyinen työelämä on verkottunut, monimuotoinen ja vaikeasti hallittava kokonaisuus. Työorganisaatiot ovat entistä ohuempia ja työpaikkojen koko on pienentynyt. Työelämän rakenteellinen muutos on lisännyt työaikojen joustoa sekä vuokra-, osa-aika- ja yrittäjätyötä. Monet työpaikoista ovat niin sanottuja yhteisiä työpaikkoja, joissa työskentelee saman katon alla usean eri työnantajan työntekijöitä tai yksinyrittäjiä. Alihankkijoiden ja henkilöstöpalveluyritysten kautta suomalaisilla työpaikoilla on entistä enemmän ulkomaista työvoimaa.

Kun työntekijät voivat vaikuttaa työhönsä ja työehtoihinsa, sairauspoissaolot ja työtapaturmat jäävät alhaiseksi. Samalla tuottavuus kasvaa. Työnantaja- ja työntekijäpuolen yhteistyö on yksi Suomen kilpailukyvyyn kehittymisen avaintekijöistä. Työkulttuurin muuttaminen vaatii aikaa ja edellyttää konkreettisia tekoja. Vain näin voidaan vaikuttaa myös asenteisiin. Yhteistoiminta edellyttääkin avointa, tasavertaista ja jatkuvaa vuoropuhelua, muuten ei ratkaisuja löydetä valtakunnallisiin tai paikallisiin neuvotteluihin.

Turvallisuus parantaa yritysten liiketoimintaa, tuottavuutta ja toimintavarmuutta. Toiminnassa minimoidaan kannattavuutta heikentävät tekijät, kuten tuotantokatkokset, tapaturmatutkinnot, sairausajan korvaukset, sijaistyövoiman käyttö sekä omaisuusvahingot. Verkostomaisessa toiminnassa onnistunut turvallisuusjohtaminen helpottaa tilaaja- ja toimittajayritysten yhteistoimintaa.

14.6.2019

7. Osaaminen ja yhteistyö luovat kestäväen pohjan

Teollisuusliitto korostaa sitä, että ammatillisen koulutuksen avulla työntekijöiden osaaminen syvenee ja ammattitaito karttuu. Samalla työmarkkina-asema kohenee. Peruskoulutus takaa hyvän yleissivistyksen ja sen jälkeinen koulutus luo perustan vahvalle ammattiosaamiselle. Koulutus vahvistaa vuorovaikutustaitoja ja monipuolistuvissa työtehtävissä tarvittavia tieto- ja viestintätekniikkataitoja (ICT). Sivistävien ja työllistymistä tukevien taitojen hallinnan lisäksi koulutus suojaa syrjäytymiseltä.

Suomalaisessa peruskoulussa annetaan maailman parasta opetusta. Jos työntekijä on saanut koulutuksensa ulkomailla, on uuden oppiminen ja ammattiosaamisen päivittäminen mahdollistettava Suomessa. Laadukas koulutus palvelee paitsi kunkin omaa kehitystä, myös yritystoimintaa ja teollisuutta. Digitalisaatio, teollinen internet ja muut vielä tulemistaan odottavat teknologiset uudistukset asettavat koulutukselle lisävaatimuksia, joihin on vastattava perusopetuksen sisällöissä.

Peruskoulun jälkeisen tutkinnon suorittaminen takaa hyvät kansalaistaidot ja perusosaamisen, joista voi jatkaa eteenpäin. Koulutusjärjestelmä toimii, kun käyttövaroja ja muita resursseja on riittävästi. Ammatillisen koulutuksen, näyttötutkintojärjestelmän ja jatko-opintojen kehittäminen edellyttää sujuvaa yhteistyötä, johon osallistuvat työmarkkinaosapuolet, koulutusorganisaatiot ja viranomaiset.

Yritysten vastuulla olevalla henkilöstökoulutuksella ylläpidetään työntekijöiden ammatillista osaamista. Maahanmuuttajien kotoutumista edistävät kielenopetus ja ammatillinen täydennyskoulutus, jolla heidän taitonsa saadaan vastaamaan suomalaisen työelämän vaatimuksia. Oikeanlainen osaaminen edistää työllistymistä. Kaikille on taattava yhdenveroiset mahdollisuudet saada ajantasaista koulutusta. Sukupuoli, ikä, etninen tausta, kieli tai muut tekijät eivät saa olla esteenä itsensä kehittämiseksi. Ajan haasteisiin vastaava koulutus on parasta yhteiskuntapolitiikkaa ja työssä kouluttaminen osa yritysten yhteiskuntavastuun kantamista.

14.6.2019

8. Avaimina tutkimus, tuotekehitys ja innovaatiot

Teollisuusliitto katsoo, että Suomen menestys riippuu korkeatasoisesta osaamisesta, huipputeknologiasta, riittävästä investoinneista ja tuottavuudesta. Suomessa on panostettava koulutukseen ja tutkimukseen perustutkimuksesta alkaen. Panostukset tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan (TKI) ovat merkittävästi vaikuttaneet siihen, että Suomi on monella teollisuuden alalla maailman kärkimaiden joukossa.

Tutkimukseen ja innovaatioihin panostaminen on vahvistanut reaalista kilpailukykyä, jolloin markkinoilla menestyminen perustuu pääsääntöisesti muihin tekijöihin kuin palkkatasoon. Työntekijöille tämä luo mielenkiintoisia, motivoivia ja osaamista vaativia työtehtäviä, joissa palkkataso on hyvä.

Suomen tuottavuus nousee ja innovaatiovetoinen kasvu mahdollistuu vain julkisen rahoituksen avulla. Siksi kasvuohjelmien toimenpiteillä pitää lisätä julkisen ja yksityisen sektorin innovaatioita ja investointeja. Rinnalle on löydettävä uusi suunta valtion omistajuudelle, vipuvarsi, jolla innovaatioihin nojaavaa yritystoimintaa voidaan lisätä.

Euroopan unionin rahoittamia hankkeita sekä kansallisia kehittämishankkeita ja rahoitusinstrumentteja on osattava hyödyntää. Kysymys ei ole ainoastaan rahamääristä vaan myös siitä, millä tavoin ja mihin ne käytetään. Etenkin pienten ja keski suurten yritysten tarpeet on huomioitava kehittämishankkeissa. Ne on saatava paremmin mukaan hankkeisiin ja rahoituksen piiriin. Tämä onnistuu vain paikallistason neuvonnalla.

Kovenevaan kilpailuun voidaan vastata nykyistä pitkäjänteisemmällä ja selvemällä innovaatiojärjestelmällä. Parhaita kilpailutuloksia saavutetaan yleensä silloin, kun keskitytään vahvuuksiin. Suomessa kannattaisikin keskittyä niihin aloihin, joissa on luontaisia kilpailukykyetuja tai entuudestaan menestyksestä yritystoimintaa ja osaamista. Teknologian vientiprojektit, prototyyppihankkeet ja kotimaiset referenssit parantavat uusien tuotteiden menestymismahdollisuuksia kansainvälisessä kilpailussa.

14.6.2019

9. Suomi edelläkävijä energia- ja ilmastokysymyksissä

Teollisuusliitto vaikuttaa siihen, että Suomi on johtava energia- ja ilmastoratkaisujen toteuttaja tulevaisuudessakin. Maan elinkeinorakenne luo kuitenkin tarpeita, jotka tulee ottaa huomioon. Kilpailukykyinen sähkön hinta ja sähkön saatavuus ovat tärkeitä etenkin prosessiteollisuudelle. Metsä- ja kemianteollisuus sekä metallien jalostus tarvitsevat runsaasti energiaa. Ilmastoteot on toteutettava vastuullisesti mutta myös siten, ettei niistä koidu kohtuutonta talousrasitetta maailmanmarkkinoilla toimiville suomalaisyrityksille.

Vaikka teollisuudessa on monin tavoin vähennetty energiankulutusta, sähkön hinta vaikuttaa teollisuuden kilpailukykyyn. Suomen on vahvistettava omavaraisuutta sähkömarkkinoilla. Sähkön saatavuus ja ilmastomuutoksen torjunta huomioiden on perusteltua tuottaa päästötöntä energiaa ydinvoimalla. Lisäksi markkinaehtoisen uusiutuvan energian tuotantoa täytyy lisätä, sillä se tuo ympäristöhyötyjä, parantaa huoltovarmuutta ja luo työpaikkoja rakennemuutosalueille.

Ilmastomuutoksen torjuminen on tavoite, joka on yleisesti hyväksytty Euroopan unionissa ja kansainvälisissä sopimuksissa. Maailman mittakaavassa Suomen hiilidioksidipäästöt ja erityisesti teollisuuden päästöt ovat kuitenkin vähäiset. Tehtaiden hiukkaspäästöt ovat vähentyneet liikenteen päästöjen tapaan. Suomi on asettanut itselleen kunnianhimoiset tavoitteet päästöjen vähentämiseksi jatkossakin. Tavoitteet on toteutettava taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla. Lisäksi Suomeen kulkeutuu huomattavasti hiukkasia rajojen takaa, joten kansainvälisten sopimusten noudattamista on voitava valvoa tarkemmin.

Päästötavoitteiden toteuttamiseksi on panostettava muun muassa vähäpäästöiseen energiaan ja biopolttoaineisiin. Maailmanlaajuinen ilmastopolitiikka pyrkii tehokkaasti torjumaan ilmastomuutosta, jonka hillitsemiseen tarvitaan investointeja vähäpäästöisiin ja energiatehokkaisiin teknologioihin. Samoin on välttämätöntä luoda globaalit pelisäännöt päästöille ja päästökaupalle ilman, että kilpailutilanne vääristyy.

14.6.2019

10. Luonnonvaroja hyödynnettävä kestävästi

Teollisuusliitto kannustaa esittämään uusia ja ennakkoluulottomia ratkaisuja siihen, miten talouden ja hyvinvoinnin kasvu voivat säästää luonnonvaroja. Teollisen toiminnan ympäristövaikutuksia voidaan hillitä hyödyntämällä puhdasta teknologiaa (Cleantech) ja käyttämällä luonnonvaroja kestävästi. Suomalaisesta osaamisesta kertovat erilaiset energiatehokkaat koneet sekä biotalouden tuotteet ja tuotantoprosessit. Biotalous on yksi Suomen kasvun kärjistä. Sen tärkeimpinä edellytyksinä ovat raaka-aineiden saatavuus sekä lainsäädäntö, joka mahdollistaa biotalouden harjoittamisen.

Suomi on riippuvainen omista luonnonvaroista ja raaka-aineista. Näillä on merkitystä Suomen kilpailukyvyille, taloudelle, työllisyydelle ja osin myös huoltovarmuudelle. Kiertotaloudessa maksimoidaan materiaalien ja niiden arvon säilyminen kierrossa mahdollisimman pitkään. Tämä tarkoittaa, että uusiutuvia luonnonvaroja tuotetaan, jalostetaan, käytetään ja kierrätetään. Kiertotalouden avulla voidaan vähentää hiilidioksidipäästöjä merkittävästi.

Metsien monipuolinen ja kestävä käyttö on Suomen elinkeinoelämän perusta tulevaisuudessakin. Teollisuusliitto korostaa, että päästövähennysten toteutuksesta ja hiilineutraaliuden tavoitteesta keskusteltaessa on muistettava, että metsät ovat Suomessa hiilinielu. Aktiivinen metsänkäyttö ja kestävä metsänhoito kasvattavat näitä nieluja. Metsien hyödyntäminen on perusteltua taloudellisista syistä ja osana ilmastoratkaisuja.

Maailmantalouden hyvä vire on lisännyt metallien kysyntää ja nostanut niiden hintoja. Kansainväliset kaivosyhtiöt ovatkin iskeneet silmänsä Suomen malmivaroihin. Alan vahva nousu on herättänyt kysymyksiä kaivosyhtiöiden vastuullisuudesta ja luontoarvojen suojaamisesta. Erilaiset intressit pitää sovittaa hyväksyttävällä tavalla yhteen niin kaivospaikkakunnilla kuin laajemminkin yhteiskunnassa. Kaivosyhtiöiden ympäristötietoisuutta ja varautumista ympäristöriskeihin on parannettava esimerkiksi erillisellä kaivosrahastolla tai vastaavalla järjestelyllä.

14.6.2019

11. Sujuva logistiikka tukee vientiteollisuutta

Teollisuusliitto korostaa toimivan logistiikan merkitystä Suomen teollisuuden ja elinkeinoelämän sujuvalle toiminnalle. Talouskasvu onnistuu vain toimivan infrastruktuurin avulla. Liikenneverkon kunto ja tietoliikenneverkon toimivuus ovat ratkaisevia, jotta ihmiset pääsevät liikkumaan ja tavarat ja maksut löytävät perille. Logistiikan sujuvuus takaa toimintavarmuuden, joka on yksi Suomen teollisten toimijoiden vahvuuksista.

Liikenne- ja tietoliikenneverkot ja niihin kytkeytyvät logistiikkaketjut mahdollistavat raaka-aineiden, tuotteiden ja palvelujen viennin. Vientiteollisuudelle meriyhteydet ovat tärkein väylä Euroopan sisämarkkinoille ja Euroopan ulkopuolelle. Meri-, tie-, raide- ja muu liikenne sekä toimivat energiansiirtopalvelut takaavat teollisuuden kilpailukyvyn. Kunnollisesti toimiva logistiikka tarvitsee tuekseen nykyaikaiset liikenneväylät sekä logistiikkajärjestelmien keskinäisen yhteen sovittamisen.

Yhä yleisemmin teollinen tuote tarkoittaa tuotekokonaisuutta, jonka logistiseen hallintaan kuuluu aineellisen tuotteen lisäksi palvelua. Logistiikka on siten paitsi tavaroiden kuljetusta ja varastointia, myös tuotteen markkinointia ja myyntiä sekä asennusta, huoltoa, korjausta ja kunnossapitoa. Näiden aineettomien palvelujen vienti on osa teollisuuden vientiä. Logistiikan sujuvuutta edistävästä palvelutuotteista ovat kasvaneet etenkin televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut, jotka kaikki vaativat uusimman teknologian mukaisia tietoliikenneverkkoja.

Laajojen työssäkäyntialueiden työmatkaliikenteen, raaka-ainekuljetusten ja tavarakuljetusten toimivuus on varmistettava. Suomen poikittaisliikenteeseen sekä maakuntakeskusten välisiin väyliin on panostettava. Esimerkiksi raideliikenne keskeisten kasvukeskusten välille on saatava rakennettua. Suomen merkittävimmät liikennehankkeet ovat osa Euroopan unionin ydinverkkokäytäviä. Ne takaavat tulevaisuudessa mahdollisuuden arktisen alueen potentiaalin hyödyntämiseen.